

กระทรวงครุ 58 กับภารกิจ "ปฏิรูป" เพื่ออนาคต!!

นำเสนอเมื่อ : 1 ม.ค. 2558

เปิดศักราชใหม่ 2558 แต่ภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ยังคงต้องขับเคลื่อนไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงาน **ปฏิรูปการศึกษา** ที่ส่งสัญญาณว่าจะเป็นรูปเป็นร่างกว่าการปฏิรูปที่ผ่านมา ๆ แม้จะเพิ่งเริ่มต้น..

นั่นเพราะ ปฏิรูปการศึกษา ตามใบสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในภาพลักษณ์ของรัฐบาลที่อุปทูตที่มี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีและหัวหน้า คสช.ที่ปักธงจะปฏิรูปประเทศครั้งใหญ่ ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาคั้งนี้จึงเป็นการปฏิรูปที่ใหญ่กว่าที่เคยทำมา เพราะต้องทำควบคู่ไปกับการยกยกร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ที่ใช้ในการปกครองประเทศ ส่งผลให้การปฏิรูปศึกษาถูกพูดถึงในมุมมองใหม่และกว้างขึ้น นั่นคือ “ปฏิรูปเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำ”

...เวลานี้ชัดเจนว่า คณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา ศธ. ที่มี พล.ร.อ.ณรงค์ พิพัฒนาศัย รมว.ศึกษาธิการ นั่งหัวโต๊ะ มีเป้าหมายตรงกันที่จะให้การปฏิรูปการศึกษานั้นเป็นนโยบายพื้นฐานของทุกรัฐบาล ที่จะต้องเดินตามแนวทางให้เกิดความยั่งยืน ปราศจากการเมืองมาแทรกแซง สอดคล้องกับที่คณะกรรมการการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ที่ได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ใน 1 ใน 7 ข้อเสนอแนะนโยบายพื้นฐานการศึกษาแห่งรัฐเพื่อให้อาณาธิปไตยยุติ (สนช.) พิจารณาและบัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ ขณะเดียวกัน ทั้งบอร์ดปฏิรูป ศธ. กมธ.ศึกษาฯ สปช.ยังเห็นทิศทางเดียวกันว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีการยกระดับชาติ เรียกแบบไม่ทางการว่า “ซัปเปอร์บอร์ด” เขามาทำหน้าที่ดูแลการกำหนดนโยบายการศึกษาในภาพรวม ตอบโจทย์การผลิตและการพัฒนาประเทศที่ต้องการ มีการควบคุมมีผู้รับผิดชอบต่อปัญหาการจัดการศึกษา แต่ขณะนี้ยังไม่กำหนดทิศทางที่ชัดเจนว่าจะเป็นใครบางแต่เป้าหมายคือต้องมาจากทุกภาคส่วนเป็นตัวแทนของประชาชนที่มั่นใจให้ทำหน้าที่แทนได้ ซึ่งหากเกิดขึ้นจริงก็นับได้ว่าเป็นครั้งแรกของการศึกษาไทย

อย่างไรก็ตาม บอร์ดปฏิรูป ศธ.ได้ตั้งคณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ อีก 7 ชุด อาทิ ด้านงบประมาณ,ด้านพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ,ด้านกาแลกเปลี่ยนกฎหมายในภาพรวม ฯลฯ ทำหน้าที่ศึกษาและเป็นกลไกทำงานประสานระหว่างบอร์ดปฏิรูป ศธ. สปช.และ สนช. เพื่อให้การทำงานเดินไปทิศทางเดียวกัน โดยระยะเร่งด่วน 1 ปีนี้จะมีกรอบทำงาน 4 เรื่องหลัก ได้แก่

- 1.ยกระดับปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ โดยจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรอิสระทำหน้าที่ในการปฏิรูป ซึ่งจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
- 2.ปฏิรูปนโยบายการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำและให้ออกาสเขาถึงการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียม
- 3.ปฏิรูปโครงสร้างบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ซึ่งในเดือนมกราคม 2558 ศธ.จะเริ่มนำร่องโครงการกระจายอำนาจให้เขตพื้นที่การศึกษา 20 เขตมีอำนาจบริหารตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนซึ่งหากได้ผลในทางบวกก็จะขยายโครงการเพิ่ม เป็นต้น และ4.ปฏิรูปเชิงคุณภาพโดยเน้นการยกระดับความรู้

นอกเหนือจากงานปฏิรูปการศึกษาแล้ว ในปี 2558 ยังมีงานประจำที่ต้องทำต่อเนื่องคือการปฏิรูปโครงสร้าง ศธ.ของ 3 องค์กรหลัก ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) โดยในสวนสกอ.มีความชัดเจนแต่นว่าต้องการขอแยกตัวเป็น “กระทรวงอุดมศึกษา”

เพื่อความเป็นอิสระและการบริหารจัดการที่คล่องตัว เมื่อได้ไฟเขียวก็ยังมียืนยันข้อเดิม ขณะที่สอศ.ซึ่งรัฐบาลและรมว.ศึกษาฯให้ความสำคัญกับผู้เรียนสายอาชีพอย่างมากเพราะเป็นหน่วยผลิตแรงงานฝีมือซึ่งมีความต้องการของประเทศ จึงให้ไปศึกษาเรื่องดังกล่าวเช่นกันและได้เสนอเป็น “ทบวงอาชีวศึกษา” ภายใต้งานกับ ศธ.และเสนอให้อาชีวเอกชนมารวมตัวกันเพื่อให้งานมีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกัน ส่วนอีก 2 หน่วยงานคือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักปลัด สป.ก็อาศัยโอกาสนี้ขอปรับเช่นกันโดย สพฐ.ขอแยกเป็น “ทบวงการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ด้วย

...แม้ ศธ.จะเปิดทางปฏิรูปโครงสร้าง แต่ก็ไม่ได้ผลลุลามทำในทันทีเนื่องจากเป็นเรื่องใหญ่ส่งผลกระทบต่อวงกว้าง ที่สำคัญต้องตอบสังคมได้ว่าปรับโครงสร้างแล้วช่วยแก้ปัญหาดีขึ้นอย่างไรด้วย อีกทั้งการปฏิรูปโครงสร้างเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา เช่นนี้ ศธ.จึงต้องไปทักไปทีภาพใหญ่ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอนาคตต้องทำอะไรบ้าง ถ้าไปกระทบกับโครงสร้างก็จะทำจุดนั้น

งานชิ้นใหญ่อีกชิ้นที่จะเกิดกับการศึกษาของปี 2558 นั่นคือ การปรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เนื่องจากใช้มาเป็นระยะเวลา 6 ปีและถึงวาระที่จะต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและผลิตคนให้ตรงกับความต้องการของประเทศ ประกอบกับมีการปฏิรูปการศึกษารอบใหม่จึงต้องมีการปรับให้ตรงกับทิศทางของประเทศด้วยจึงถึงเวลาต้องปรับครั้งใหญ่ ซึ่ง สพฐ.ได้กำหนดกระบวนการและปฏิทินการดำเนินการเอาไว้เรียบร้อยแล้ว โดยช่วงระยะครึ่งปีแรกตั้งแต่ ม.ค.- พ.ค. 2558 จะเป็นการทำงานในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดกรอบทิศทางหลักสูตร รับฟังความเห็น และช่วงครึ่งปีหลังมี.ย.-ธ.ค. 2558 จะยกร่างหลักสูตรแกนกลาง เป็นต้น จากนั้นจะนำร่องหลักสูตรและคาดประกาศใช้หลักสูตรในเดือนพฤษภาคม 2560

แม้งานหลักของ ศธ.ในปีนี้จะไม่ใช่งานที่จะเห็นผลได้ในระยะสั้น แต่ต้องวาดภาพเผื่อยาวไปนับ 10 ปีจึงเป็นงานวางรากฐานและหวังผลสำเร็จที่ปลายทางเรียกว่า “อนาคต”

ที่มา [ASTVผู้จัดการออนไลน์](#) วันที่ 1 มกราคม 2558